ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 9.9.2024 г.
COM(2024) 398 final

2024/0221 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 за предоставяне на разрешение на Хърватия да въведе специална мярка за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

В съответствие с член 395, параграф 1 от Директива 2006/112/ЕО от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност[1] („Директивата за ДДС“) Съветът, като действа с единодушие по предложение на Комисията, може да разреши на всяка държава членка да прилага специални мерки за дерогация от разпоредбите на посочената директива с цел да опрости процедурата за събиране на ДДС или да предотврати някои форми на отклонение от данъчно облагане или избягване на данъци.

С писмо, заведено в Комисията на 3 април 2024 г., Хърватия поиска удължаване на срока на дерогацията от член 26, параграф 1, буква а), член 168 и член 168а от Директивата за ДДС, за да продължи да ограничава правото на приспадане на ДДС върху закупуването и вземането на лизинг на леки пътнически автомобили, включително закупуването на всякакви стоки и услуги, доставяни във връзка с тях. Заедно с искането за удължаване Хърватия представи доклад, който включва преглед на процента, предвиден за ограничаването на правото на приспадане.

В съответствие с член 395, параграф 2 от Директивата за ДДС с писмо от 14 май 2024 г. Комисията осведоми останалите държави членки за отправеното от Хърватия искане. С писмо от 15 май 2024 г. Комисията уведоми Хърватия, че разполага с цялата информация, която счита за необходима за разглеждане на искането.

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Съгласно член 168 от Директивата за ДДС данъчно задълженото лице има правото да приспада ДДС, начислен върху покупките, извършени за целите на облагаеми сделки. В член 168а, параграф 1 от Директивата за ДДС се предвижда, че ДДС върху разходите за недвижим имот, който представлява част от стопанските активи на данъчно задължено лице и се използва както за целите на стопанската му дейност, така и за цели извън стопанската му дейност, се приспада само пропорционално на използването на имота за целите на стопанската дейност на данъчно задълженото лице. Съгласно член 168а, параграф 2 от Директивата за ДДС държавите членки могат да прилагат тази разпоредба също и по отношение на разходи, свързани с други, посочени от тях стоки, които са част от стопанските активи. Член 26, параграф 1, буква а) от същата директива съдържа изискването употребата за лични нужди на стоки, които са част от стопанските активи, да се третира като възмездна доставка на услуги, когато ДДС върху тези стоки подлежи на приспадане. Тази система позволява събирането на първоначално приспаднатия ДДС във връзка с употребата за лични нужди.

По отношение на леките пътнически автомобили тя се прилага трудно – най-вече поради факта, че е трудно да се определи границата между употребата за лични нужди и употребата за стопански цели. Когато се води отчетност, нейното поддържане и проверка представлява допълнителна тежест за предприятията и администрацията.

Съгласно член 395 от Директивата за ДДС държавите членки могат да прилагат с разрешение от Съвета мерки за дерогация от разпоредбите на Директивата за ДДС с цел да опростят процедурата за събиране на ДДС или да предотвратят някои форми на отклонение от данъчно облагане или избягване на данъци.

[1] ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1.

С Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 на Съвета[2] понастоящем на Хърватия е разрешено да ограничава до 50 % правото на приспадане на ДДС, платен върху закупуването и вземането на лизинг на определени леки пътнически автомобили, включително закупуването на всякакви стоки и услуги, доставяни във връзка с тях, когато тези автомобили не се използват изцяло за целите на стопанската дейност. Със специалната мярка също така данъчно задължените лица се освобождават от задължението да третират като доставка на услуги използването на такива леки пътнически автомобили за нестопански цели. В обхвата на мярката се включват моторните превозни средства, предназначени за превоз на пътници, с не повече от осем места за сядане освен мястото на водача. Ако леките автомобили се използват за някои определени дейности, те се изключват от ограничението на правото на приспадане и се третират по обичайните правила. Това се отнася за превозните средства, използвани за обучение на водачи, изпитване на превозни средства, ремонтни услуги, икономическа дейност, включваща превоз на пътници и стоки, превоз на починали лица или отдаване под наем, както и за превозните средства, закупени с цел препродажба. Това разрешение изтича на 31 декември 2024 г., след като удължаването му беше одобрено с Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1997 на Съвета от 15 ноември 2021 г.[3].

Настоящото искане на Хърватия за удължаване на срока на действие на специалната мярка е изготвено на същите основания като представените в предишното искане. В съответствие с член 6 от Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 на Съвета искането се придружава от доклад, включващ преглед на процентното ограничение, прилагано по отношение на правото на приспадане. Хърватия счита, че условията за прилагане на специалната мярка продължават да съществуват и че прилаганото понастоящем ограничение за приспадане на ДДС върху получените доставки от 50 % продължава да бъде най-целесъобразното.

Хърватия обясни, че въз основа на данните, предоставени както от данъчно задължените лица, така и от данъчните администрации, леките пътнически автомобили, които са част от стопанските активи, продължават да се използват за лични нужди средно на 50 %. В тази връзка Хърватия представи две проучвания, проведени в началото на 2024 г., относно употребата на леките пътнически автомобили, използвани за стопански цели и за лични нужди, според които определянето на процента на правото на приспадане на данъка върху получените доставки на 50 % продължава да изглежда реалистично.

Предвид благоприятното въздействие на специалната мярка върху административната тежест както за данъкоплатците, така и за данъчните органи, се предлага да бъде разрешено удължаването на срока на действие на мярката за дерогация. Разрешението следва да важи за още един ограничен срок, а именно до 31 декември 2027 г., за да се даде възможност за преглед на необходимостта и ефективността на мярката за дерогация и на съотношението между използването за стопански и нестопански цели, на което се основава. Всяко искане за удължаване на срока следва да се придружава от доклад, който включва преглед на прилаганото процентно ограничение, и следва да бъде изпратено на Комисията до 31 март 2027 г.

---

[2] Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 на Съвета от 11 декември 2018 г. за предоставяне на разрешение на Хърватия да въведе специална мярка за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 320, 17.12.2018 г., стр. 35—36).

[3] ОВ L 408, 17.11.2021 г., стр. 1—2.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Подобни дерогации във връзка с правото на приспадане са били предоставяни на други държави членки (Естония[4], Италия[5], Латвия[6], Унгария[7], Полша[8] и Румъния[9]).

Съгласно член 176 от Директивата за ДДС Съветът трябва да определи разходите, по отношение на които ДДС не подлежи на приспадане. До настъпването на този момент с него на държавите членки се разрешава да запазят изключенията, които са били в сила към 1 януари 1979 г. Затова има няколко разпоредби за запазване на съществуващото положение, които ограничават правото на приспадане на ДДС във връзка с леките пътнически автомобили.

Независимо от предходните инициативи за определяне на правила относно категориите разходи, върху които може да бъде наложено ограничение на правото на приспадане[10], такава дерогация е подходяща до постигането на хармонизация на тези правила на равнището на ЕС.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Член 395 от Директивата за ДДС.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Като се има предвид разпоредбата от Директивата за ДДС, на основание на която е съставено предложението, принципът на субсидиарност не се прилага.

---

4 Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1998 на Съвета от 15 ноември 2021 г. за даване на разрешение на Естония да прилага мярка за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 408, 17.11.2021 г., стр. 3—5).

5 Решение за изпълнение (ЕС) 2022/2411 на Съвета от 6 декември 2022 г. за изменение на Решение 2007/441/ЕО за упълномощаване на Италианската република да прилага мерки за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и член 168 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 317, 9.12.2022 г., стр. 120—121).

6 Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1968 на Съвета от 9 ноември 2021 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2015/2429 за даване на разрешение на Латвия да въведе специална мярка за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 401, 12.11.2021 г., стр. 1—2).

7 Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1774 на Съвета от 5 октомври 2021 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1493 за даване на разрешение на Унгария да въведе специална мярка за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 360, 11.10.2021 г., стр. 108—109).

8 Решение за изпълнение (ЕС) 2022/2385 на Съвета от 6 декември 2022 г. за изменение на Решение за изпълнение 2013/805/ЕС за предоставяне на разрешение на Република Полша да въведе мерки за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и член 168 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 315, 7.12.2022 г., стр. 87—88).

9 Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1262 на Съвета от 4 септември 2020 г. за изменение на Решение за изпълнение 2012/232/ЕС за даване на разрешение на Румъния да прилага мерки за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и член 168 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 296, 10.9.2020 г., стр. 6—7).

10 COM(2004) 728 окончателен – Предложение за Директива на Съвета за изменение на Директива 77/388/ЕИО с цел опростяване на задълженията, свързани с данъка върху добавената стойност (ОВ C 24, 29.1.2005 г., стр. 10), оттеглено на 21 май 2014 г. (ОВ C 153, 21. 5. 2014 г., стр. 3).

- **Пропорционалност**

Решението се отнася до предоставяне на разрешение на държава членка по нейно искане и не представлява задължение.

Предвид ограничения обхват на дерогацията специалната мярка е пропорционална на преследваната цел, а именно опростяване на процедурата за събиране на ДДС и предотвратяване на някои форми на отклонение от данъчно облагане или избягване на данъци. По-конкретно, като се има предвид вероятността стопанските субекти да не декларират изцяло задълженията си, както и административната тежест за данъчните органи, свързана с проверката на изминатото разстояние, ограничението от 50 % ще опрости процедурата за събиране на ДДС и ще предотврати отклонението от данъчно облагане вследствие, наред с другото, на неправилното водене на отчетност.

- **Избор на инструмент**

Предлаган инструмент: решение за изпълнение на Съвета.

В съответствие с член 395 от Директивата за ДДС дерогация от общите разпоредби за ДДС е възможна единствено след като Съветът, действащ с единодушие по предложение на Комисията, даде разрешение. Решението за изпълнение на Съвета е най-подходящият инструмент, тъй като негов адресат може да бъде отделна държава членка.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не беше проведена консултация със заинтересованите страни. Настоящото предложение се основава на искане, отправено от Хърватия, и се отнася само до тази държава членка.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не бяха използвани външни експертни становища.

- **Оценка на въздействието**

Предложението има за цел да се опрости процедурата за облагане с данъка чрез премахването на необходимостта данъчно задължените лица да водят отчетност за употребата за лични нужди на определени леки пътнически автомобили, като в същото време се предотвратява отклонението от данъчно облагане чрез неправилно водене на отчетност. Следователно то има потенциално положително въздействие както за стопанските субекти, така и за данъчната администрация.

В началото на 2024 г. Хърватската стопанска камара проведе проучване, за да установи дали съотношението от 50 % продължава да е подходящо. На 7389 стопански субекта беше изпратен въпросник и бяха получени 585 отговора. По-късно през 2024 г. независимото дружество Promocija plus Ltd също проведе проучване на употребата на автомобили за целите на стопанската дейност и за лични нужди върху извадка от 600 субекта, които използват служебен автомобил в своето домакинство. Въз основа на анализа на резултатите от двете проучвания Хърватия стига до заключението, че в случай на смесено използване на автомобил употребата за целите на стопанската дейност остава средно на 50 %. Следователно процентът на правото на приспадане на

данъка върху получените доставки, определен на 50 %, продължава да е реалистичен и се подкрепя от извършените анализи.

Макар ограничението на правото на приспадане на данъка върху закупуването и вземането на лизинг на леки пътнически автомобили, включително закупуването на всякакви стоки и услуги, доставяни във връзка с тях, на 50 % да е намалило приходите от ДДС в държавния бюджет със среден годишен размер от 410 млн. куни — приблизително 54,4 млн. евро — в резултат от нарастването на цената на автомобилите събраният ДДС от леките пътнически автомобили и техните компоненти се е увеличил. Поради това мярката не е довела до значително въздействие върху държавния бюджет, като същевременно е намалила административната тежест, свързана с необходимия контрол върху правилното прилагане на приспадането на ДДС върху входящите ресурси, както за данъчно задължените лица, така и за данъчната администрация.

Според Хърватия това решение е подходяща мярка, сравнима с други минали и прилагани понастоящем дерогации.

- **Основни права**

Предложението няма никакво отражение върху защитата на основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението ще има незначително въздействие върху общия размер на данъчните приходи, събирани на етапа на крайно потребление, и няма да окаже отрицателно въздействие върху собствените ресурси на Съюза, формирани от ДДС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

Предложението е ограничено във времето и включва клауза за изтичане на срока на действие на 31 декември 2027 г.

В случай че Хърватия пожелае удължаване на срока на специалната мярка след 2027 г., тя следва да представи на Комисията най-късно до 31 март 2027 г. искане за удължаване, придружено от доклад, съдържащ преглед на прилагането на процентното ограничение.

2024/0221 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 за предоставяне на разрешение на Хърватия да въведе специална мярка за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност[1], и по-специално член 395, параграф 1, първа алинея от нея,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) С членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО се установява правото на данъчно задължените лица да приспадат данъка върху добавената стойност (ДДС), начисляван върху получаваните от тях доставки на стоки и услуги, предназначени за облагаемите им сделки. Член 26, параграф 1, буква а) от същата директива съдържа изискването ДДС да се начислява, когато даден стопански актив се използва за лични нужди на данъчно задълженото лице или неговия персонал, или по-общо за цели, различни от стопанската му дейност.

(2) С Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 на Съвета[2] на Хърватия се разрешава да ограничава до 50 % правото на приспадане на ДДС, платен върху закупуването и вземането на лизинг на определени леки пътнически автомобили с не повече от осем места за сядане освен мястото на водача, включително закупуването на всякакви стоки и услуги, доставяни във връзка с тях, когато тези автомобили не се използват изцяло за целите на стопанската дейност. По силата на разрешението данъчно задължените лица се освобождават и от задължението да третират използването на такива леки пътнически автомобили за нестопански цели като възмездна доставка на услуги. Срокът на действие на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 ще изтече на 31 декември 2024 г.

(3) С писмо, заведено в Комисията на 3 април 2024 г., Хърватия поиска разрешение да продължи да прилага дерогацията от член 26, параграф 1), буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО, за да ограничава правото на приспадане по отношение на разходите, свързани с някои леки пътнически

[1] ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

[2] Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 на Съвета от 11 декември 2018 г. за предоставяне на разрешение на Хърватия да въведе специална мярка за дерогация от член 26, параграф 1, буква а) и членове 168 и 168а от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 320, 17.12.2018 г., стр. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1994/oj).

автомобили, които не се използват изцяло за целите на стопанската дейност („специалната мярка“).

(4) В съответствие с член 395, параграф 2, втора алинея от Директива 2006/112/ЕО, с писмо от 14 май 2024 г. Комисията предаде на останалите държави членки искането, отправено от Хърватия. С писмо от 15 май 2024 г. Комисията уведоми Хърватия, че разполага с цялата информация, която счита за необходима за разглеждане на искането.

(5) В съответствие с член 6, втора алинея от Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 Хърватия представи доклад, включващ преглед на процента, определен за ограничаване на правото на приспадане. Въз основа на наличната в момента информация Хърватия потвърди, че прилагането на ограничение от 50 % продължава да е оправдано и целесъобразно.

(6) Предвид благоприятното въздействие на специалната мярка върху административната тежест както за данъкоплатците, така и за данъчните органи чрез опростяване на събирането на ДДС и предотвратяване на отклонението от данъчно облагане посредством неправилно водене на отчетност, на Хърватия следва да бъде разрешено да продължи да прилага специалната мярка. Удължаването на срока на действие на специалната мярка следва да бъде ограничено във времето — до 31 декември 2027 г., за да може да се направи оценка на нейната ефективност и на целесъобразността на процентното ограничение.

(7) Ако Хърватия счете, че е необходимо ново удължаване на действието на специалната мярка в допълнение към предвиденото по силата на настоящото решение, тя следва в срок до 31 март 2027 г. да представи на Комисията искане за удължаване, придружено от доклад, включващ преглед на прилагания процент.

(8) Специалната мярка ще окаже незначително отражение върху общия размер на данъчните приходи, събирани на етапа на крайното потребление, и няма да окаже отрицателно въздействие върху собствените ресурси на Съюза, формирани от ДДС.

(9) Поради това Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 следва да бъде съответно изменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Член 6 от Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1994 се заменя със следното:

„Член 6

Настоящото решение се прилага от 1 януари 2019 г. до 31 декември 2027 г.

Всяко искане за удължаване на действието на разрешението, предвидено в настоящото решение, се представя на Комисията в срок до 31 март 2027 г. и се придружава от доклад, който включва преглед на процентното ограничение, определено в член 1.“.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Република Хърватия.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател